

Gallia constituitur, et sequenti anno ad Lodovensem, sive Lodovensem sedem in Gallia Narbonensi translatus. Anno tandem 1331 diem ultimum clausit, sepultus in templo Prædicatorum Lemovicensium. *Vir magni consilii, magnæ experientiæ, expertæque prudentiæ, ac religionis probatæ; vir modestus atque sensatus, ac humilitate profundus; fama, gratia, scientia, ac eloquentia clarus; assimilatus insuper in fidei fervore, in zelo ac sinceritate religionis, Patribus primitivis.* Hisce verbis delineatas habes præclari hujus viri singulares prærogativas in ejus Vita antiquitus scripta et præfixa *Speculo Sanctoralis* (hoc etiam spissum opus est ab ipso elucubratum, et adhuc luce carens), quam edidit Philippus Labbeus in Nova Biblioth. mss. libror., tom. II, pag. 512, ubi reliqua ad illius Vitam spectantia omnibus prostant. Appellatus autem fuit non Bernardus Guido, sed *Bernardus Guidonis*, hoc est filius Guidonis, uti Paulus Warnefridi, et Petrus Damiani, cui a Damiano fratre loco patris habito agnomen accessit. Catalogum librorum, quos post se Bernardus reliquit, exhibuerunt Dupinius in Biblioth. eccles. et Caveus in Historia litteraria, ut alios omitam præclarissimi hujus scriptoris ac præsulis laudatores. Nunc mihi edocendus lector, asservari in amplissima bibliotheca Ambrosiana pervetustum codicem mss., complectentem varia Bernardi opera; diligentissime scriptum, picturisque et auro exornatum se offert Liber. Diceret ipso auctore vivente, atque illius etiam jussu conscriptum concinnatumque, ut principi alicui viro offerretur. Saltem non longe ab ipsis ætate exaratum puto per Antonium quemdam Hispanum, cujus est in calce mentio. Ibi ergo primo occurrunt *Flores Chronicorum, seu Catalogus pontificum Romanorum.* Joanni XXII papæ dicatus est libellus. Auctor his verbis se prodit: *Frater Bernardus Guidonis ordinis Prædicatorum, inquisitor hæreticæ pravitatis in regno Franciæ per sedem apostolicam deputatus.* Adnotatum in margine libri olim fuit: *Nota: Hic inquisitor postmodum fuit episcopus Lodonensis; scribo, Lodovensis.* Testatur autem Bernardus se ejusmodi Vitæ collegisse usque ad annum xvi Joannis papæ, scilicet ad annum 1331. Et profecto ad eum usque annum deducitur narratio rerum, quanquam in fine epistolæ ad eundem papam hæc legantur: *Datum Avenione vii Idus Augusti, expletis annis iv, a creatione pontificatus vestri, nec minus nec amplius una die, anno Domini 1320; scilicet eo anno hæc scripserit Bernardus; tum, sicuti usu venit, addiderit quæ identidem accidebant ad eum usque diem emortualein, sive ad annum 1331.*

VITA PRIMA

AUCTORE BERNARDO GUIDONE.

Innocentius II, natione Romanus, ex patre Joanne A lippi primogeniti inopinata, sicut præmissum est, de regione Transiberina. Cæpit anno Domini 1130, morte subtracti, consecratur in regem circa annum quamvis in quadam chronica inveniat 1132. Sedit Domini 1137, regnavitque annis XLIII.

Sub his temporibus erat pulchra et decora facies Ecclesiæ sponsæ Christi, dum diversorum ordinum et professionum varietate circumdata [esset]: dum hinc Cluniacenses, inde Cistercienses, Carthusienses, Grandimontenses et Præmonstratenses, inde etiam diversi habitus, atque professionis sanctimonialiales, et mulieres Deo devotæ, et in paupertate, continentia, sub obedientiæ jugo regulariter viventes, se in religionis fervore invicem provocabant, et nova certatum in diversis locis monasteria fundabantur. B Carthusienses equidem monachi pullulabant paulatim, qui præ cæteris continentes, pesti avaritiæ quamplurimos laborare videntes, terminos posuere, dum certum numerum hominum, animalium possessionumque, quos eis nullo modo prætergredi liceat, statuunt, et ipsi singuli singulas cellas habentes, perfectius mundo mori, et cæteris diligentius Deo vivere elegerunt.

Anno Domini 1132 Lotharius II imperator expeditiones in Italiam parat, et cum episcopis et archiepiscopis Innocentium papam deducens contra Petrum Leonis, qui monasterium S. Petri nutniera, in Epompio Lateranensi in sede pontificali C potenter collocaret: ipse siquidem Lotharius in imperatorem ab ipso Innocentio coronatur. In quadam vero nova chronica scribitur ipso modo: « Anno Domini 1139 Innocentius hortatu Lotharii de Gallia

Ab eodem quoque Innocentio papa Remis concilio habito, et præsentem regem Francorum, viii Kal. Novembris, Ludovicus filius Ludovici, fraterque Phi-

rediens, venit in Italiam, cui occurrit Lotharius cum exercitu magno, et cum episcopis ipsum Romam deducit: Petrum vero Leonis expugnans, totamque suam progeniem extirpans, ipsos ab Urbe relegat, et Innocentium etiam propria sede restituit. Eodemque anno Lotharius in Laterano ab Innocentio coronatur. » Hæc ex prædicta chronica, quæ idem, sub anno tamen alio, narrat esse gestum.

Cumque præfatus Innocentius papa Romam rediret, pacificatis Januensibus et Pisanis, attendens quæ sibi et Ecclesiæ magna fecissent servitia, Januensem episcopum, qui sub Mediolanensi archiepiscopo erat, constituit archiepiscopum; itemque Pisanum episcopum erigit in archiepiscopum Tusciæ, totiusque Sardinie in primatium. Hoc autem in prædicta chronica nova factum esse describitur sub anno Domini 1140.

Coronato vero Lothario in imperatorem, imperator et papa ambo simul Apuliam intraverunt contra Rotgerium comitem, regemque Siciliæ, qui Innocentio papæ rebellis et contrarius erat, et Petro Leonis favebat; ipsumque Rotgerium de Apulia fugaverunt, fugatoque Rotgerio Siculo, papa Romam, imperator vero Lotharius in Teutoniam revertuntur.

Anno Domini 1135 Henricus rex Angliæ obit, cui Stephanus ex sorore nepos in regnum succedit; sed magna parte mutilatus, non multo post Northmanniam totam amittit. Filia regis Henrici, Mathildis, quæ, ut præmissum est supra, Gaufrido comiti Andegavensium nupserat, Ludovici regis Francorum Northmanniæ ducatum invadit, et in ipsa Anglia magnas ei molestias et calamitates suscitavit, quem etiam bello postmodum cepit; sed pro comite Roberto fratre suo a regno capto eum relaxat. Sequenti anno Domini 1136, Guillelmus comes Pictaviensis et dux Aquitanie ad Sanctum Jacobum profectus in Parascève, moritur v Idus Aprilis, in ecclesia B. Jacobi, et ante altare honorifice sepelitur: qui moriturus, proceres, quos secum habebat, contestatur ut filia sua major Alienordis Ludovico regi Francorum cum ducatu Aquitanie uxor tradatur; quam Ludovicus prædictus presentibus optimatibus regni sui sibi in conjugium jungit, nuptiis quam solemnibus celebratis. Cujus pater Ludovicus Parisiis moritur infra mensem, et in ecclesia Beati Dionysii ante corpus ipsius martyris sepelitur Kalendis Augusti, anno regni sui xviii, anno vero Domini 1137.

Florebat hoc tempore comes Campanie Theobaldus pater orphanorum, dux viduarum, cæcorum oculus, pes claudorum, in sustentandis pauperibus singulariter munificus, in exstruendis monasteriis, et erga religiosos quosque incomparabilis largitate, quem Dominus magnificavit et dilatavit in nobilissima prole: Genuit enim Henricum comitem, Theobaldum comitem, Stephanum comitem, Guillelmum archiepiscopum Remensem, filias etiam plures, quarum ultimam, Adelam nomine, Ludovicus rex Francorum piissimus postmodum uxorem accepit, sicut ex sequentibus apparet; ex qua genuit Philippum

A regni successorem. Florebat et Guillelmus comes Nivernensis vir justitia et honestate insignis, cujus postmodum devotio mira emieuit, dum de potente principe sæculi factus est in Carthusia humillimus pauper Christi.

Per idem tempus sanctus Malachias archiepiscopus clarebat in Hibernia virtutis forma et totius perfectionis exemplar. Qui inter cætera virtutum suarum insignia mortuum suscitavit, per quem in partibus Hiberniæ reintegrata est fides, religio propagata. Clarebat Gibertus Porretanus Pictavorum episcopus, doctor et magister nominatissimus, et scientia liberalium artium, et divinarum Scripturarum exercitatus plurimum, ac fere incomparabiliter eruditus. Hic post magnum Ancellinum super Psalterium, et Epistolas Pauli, Vitas sanctorum compactam sacris deliciis utilem edidit glossaturam. Anno Domini 1138, Innocentius papa II confirmavit et privilegio communivit abbatiam Beatæ Mariæ de Ardorello Cisterciensis ordinis in diocesi Albiensi, primo abbate tunc existente ibidem Fulcone, pontificatus ipsius Innocentio anno ix; præfatamque confirmationem succedente tempore iteravit et ampliori gratia communivit Alexander papa III, anno Domini 1165, pontificatus sui anno vi. In monte Pesulano hujus monasterii fundatrix fuit devota Cæcilia nobilis vicecomitissa Bituriensis, quæ ibidem juxta ostium ecclesiæ condita requiescit. Sequentes versus super lapidem sui tumuli sunt inscripti.

*Omnis qui nescit ducat quoniam requiescit
Hoc in sarcophago Cæcilia vera virago
Ista monasterium fecit reliquisque domorum
Culta vel inculta dans fratribus hæc bona multa.
Ergo præsentis orent, pariterque sequentes
Hic pro defuncto quibus hæc sunt præstita cuncta.*

Anno Domini 1139 Joannes de Temporibus obit, qui annis cccclxi vixerat a tempore Karoli Magni, cujus armiger fuerat anno Domini 1140. Hugo canonicus Sancti Victoris Parisius religione et litterarum scientia clarus, et in septem liberalium artium peritia sui temporis nullis secundus obiit. Qui etiam tanta ingenii vivacitate et spiritus subtilitate emicuit, ut suo tempore vix habuerit parem. Eodem tempore eodemque cœnobio Richardus vir scientia et religione insignis claruit, qui de Trinitate subtilissime disputavit.

Eodem tempore sit conventus Senonis, præsentis Ludovico episcoporum et abbatum contra Petrum Abælardum, qui quadam profana verborum vel sensuum novitate Ecclesiam scandalizabat. Qui interpellatus ab eis, cum esset responsum, de justitia veritus, ad audientiam sedis apostolicæ appellans evadit, et non multo post Cabillonem apud Sanctum Marcellum obit.

Hic Innocentius papa concilio in Laterano solenniter celebrato infirmatur et moritur, et in Lateranensi ecclesia in concha porphyretica sepelitur anno Domini 1144. In quadam vero chronica scribitur 1145, sed primum melius est tenendum.